

Műrös Lobogó

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVII. évfolyam,
5087. szám
4 oldal,
20 bani
Szombat,
1961.
július 15.

N
A
P
I
R
E
N
D
E
N

Alaposan készülünk fel az új pártoktatási évre

Pártunk III. kongresszusán elterjesztett jelentésében Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs hangsúlyozta: „Örvendetes eredményeket értünk el a politikai tömegmunkában, a dolgozóknak a szocialista hazafiság és a proletár nemzetköziség szellemében való nevelésében és állampolgári öntudatuk fejlesztésében”. Ez irányban jelentős eredményeket értünk el városunkban és rajonunkban is. A párttagok és tagjelöltek, valamint a pártoktatási munka vezetői között a pártoktatás fontos szerepét töltött be a pártoktatás. Alapvetően tapasztalható, hogy az alapszervezetek behatóan foglalkoztak a pártoktatási körök irányításával és ellenőrzésével, mozgósították a hallgatókat az előadásokon és szemléltetőmunkákban való részvételre, segítettek a propagandisták munkáját a pártoktatási feladatok teljesítésében és a kellő irányítás és támogatás megadása a várható eredményt is. Városunkban például a tanulmányi körök hallgatói közül 2150-en elnyerték a megítélt ösztöndíj címét, ezenkívül 560-an bekapcsolódtak az újító mozgalomba. Mindez azt bizonyítja, hogy a hallgatók túlnyomó többsége eljárt a tananyagok, és a gyakorlatban, a mindennapi munkában alkalmazza a tanulásokat. Ebben nagy érdemeket van a propagandistáknak, akik hozzájárultak a tanulmányi körök, a propagandisták közül meg kell említenünk Gusztáv Cornel elvtársat az Aradszolgálati Vállalatból, Laos Constantint elvtársat a Dimitrov gyárból, Révész Imrét és Mladin Ioan elvtársakat a December 30. gyárból, Varjas Béla elvtársat a Teba gyárból, akik mindig felkészülten jelentek meg a hallgatók előtt, segítettek őket a tananyag elsajátításában.

A pártoktatási rajoni viszonylatban is megkezdte a várható eredményt. Különösen a konkrét gazdasági kérdéseket tanulmányozó körök működtek jól, melyeknek hallgatói több, mint száz javaslatot terjesztettek a termelési folyamat megújítása céljából. Csupán a pánktal Rásáritul butorgyárban működő kör hallgatói harminc javaslatot terjesztettek el. Egyéb körök az a kör, Hauptman István vezetésével, egész éven át eredményesen tevékenykedtek.

Kétségtelen, hogy az elmúlt pártoktatási évben, az eredmények mellett hiányosságok is mutatkoztak néhány tanulmányi kör tevékenységében. Papp József (a Dózsa György butorgyárból), Socaci Ioan (a Dimitrov gyárból), Chirila Victor (a Fierarul gyárból) és Galetin Jivco (a székesúti kollektív gazdaságból) propagandisták több ízben felkészületlenül jelentek meg a hallgatók előtt, nem tartották meg rendszeresen az előadásokat és a szemléltetőmunkákat. Ennek következtében az általuk vezetett tanulmányi körökben alacsony színvonalon folyt le az évről-éves szefoglaló szeminárium.

Megfontolt és, hogy helyenként bürokratikus módon vonták be a hallgatókat a körökbe, nem beszélgettek egyenlően az elvtársakkal, noha ez a pártoktatás megszervezésének fontos követelménye. Ilyen eset történt például az orczifalvi kollektív gazdaságban, ahol az alapszervezet vezetője néhány pártoktatási aktívát tagot is bevont az oktatásba, de nem beszélgetett előzőleg velük.

Ebben az időszakban mind városunkban, mind rajonunkban előkészületek folynak az új pártoktatási év megszervezésére. A propagandisták kijelölése már megtörtént. Városunkban 314, rajonunkban pedig 200 propagandista vezet majd a pártoktatási köröket. Számos propagandista részt vesz majd a Temesváron megrendezésre kerülő pártoktatási konferencián, ahol a pártoktatás megszervezéséről és a pártoktatási körök működéséről foglalkoznak. A pártoktatási körök vezetői és a pártoktatási aktívak is részt vesznek a konferencián, ahol a pártoktatási körök működéséről foglalkoznak. A pártoktatási körök vezetői és a pártoktatási aktívak is részt vesznek a konferencián, ahol a pártoktatási körök működéséről foglalkoznak.

Zelentés a szántóföldtelekről

A hordásról

A Tisa Noua-I kollektív gazdaságban július 13-án befejezték a 305 hektár kalászos gabona szántásának hordását. A gálj kollektív gazdaságban több, mint 50 százalékban hordták szántásukat. Ezzel szemben a vladimirescul gazdaságban a 362 hektár területre csak 13 hektár termését hordták szántásukra. Az ujaradi és a buzsáki kollektív gazdaságokban még meg sem kezdték a hordást.

Nem dolgoznak a cséplőgépek

Az ujaradi, mikelakai, buzsáki, kisszentmiklósi, pernyával, vladimiresculi kollektív gazdaságokban még nem kezdték meg a cséplést. Az említett kollektív gazdaságokban úgy látszik meglehetősen azzal, hogy előrehaladtak a betakarítással, mivel az aratás nagyrészt arató-csepő kombájnokkal végezték el. Ez a magatartás igen helytelen. Az ujaradi kollektív gazdaságban például még mindig a traktorbrigádokkal áll a cséplőgép, még annyi fáradságot sem vet-

Levelezőink jelentik a Dimitrov vagongyárból

Takarékossági lehetőségek

A Dimitrov vagongyár fiataljai, ebben az évben jelentős eredményt értek el a takarékossági brigádok alakításában. Az IMSZ bizottság kezdeményezésére takarékossági brigádokat alakítottak, melyeknek tagjai célul tűzték ki, hogy tovább csökkentsék a fájlagos anyagvesztést és hasznosítsák a belső tartalékokat. S az ifjak lelkes munkájának eredményeként már eddig is kimagasló sikereket értek el.

A géposztály fiataljai a szerzők számok élettartamának meghosszabbítására törekednek. Labr Ioan ma már nem száz, hanem kétszázánál több csapszeget esztérgál egy műszakban T 15 K 6-os sáskával. A kiváló esztérgályos jó munkájával a múlt hónapban több, mint 1.000 lejt takarított meg. Pasacu Stan — egy másik élenjáró esztérgályos — az elhasznált vidla lapkákat nem dobja el, hanem másfajta kisebb mintákra hegeszteli, amelyekkel

A kürtösi kollektív gazdaság állattenyésztői gyakorlati munkában hasznosítják a téli tanfolyamokon tanultakat. Ezen a téren Bundis Florica kollektívista jár elő példamutatással. A gazdaságban nincsen olyan tagja, aki ne ismerné őt. Hiszen élenjáró fejőnő. Lelekimerésen gondozza, eteli a rája bízott teheneit. Szorgalmas munkája eredményeképpen naponta 10 — 12 liter tejet fej egy-egy tehéntől. Az eredményt nincs megelégedve s arra törekszik, hogy még jobb fejési átlagokat érjen el.

még hosszú ideig dolgozik. Így az előirányzottnál kevesebb kóst vesz ki a raktárból s ezzel havonta nem kevesebb, mint 400 lejt takarít meg.

A gyár részlegén azonban még nagy lehetőség igérkezik teret felül megkarakítások növelésére. A géposztályon dolgozó esztérgályosok, Pantea Vasile, Velici Teodor, Buduhala Simion és mások elmondották, hogy a kovácsok több ízben tul nagy ráhagyással készílik a munkadarabokat, (például csapszegeket). A nagy ráhagyás nemcsak anyagpazarlást jelent, hanem munkátöbbletet is.

Az öntödében sem használják ki teljesen a lehetőségeket. Ilbba például, hogy az öntésnél elfolyt fémeket olykor nem gyűjtik össze, hanem a homokkal együtt eldobják. Ez havonta jelentős fémvesztést jelent. Az ifjú öntők azt is kéri, hogy könnyebb formaszekrényeket készítsenek számukra. Ezért az illetékeseknek tanulmányozniuk kell a lehetőségeket annak, hogy könnyű fajsúlyú műanyagból készítsenek öntőszekrényeket. Ez lehetővé tenné, hogy gyorsabban dolgozzanak az öntők és még eredményesebben csökkentsék a selejtet.

Gáll Mihály

Hasznos tevékenység

A szocialista építés egyik fontos feladata a termelés műszaki színvonalának állandó emelése, a haladó munkamódszerek alkalmazása, vagyis a műszaki-anyagi alap fejlesztése. Az RMP KB 1959 július és decemberi plenáris ülése kiemelte a belső tartalékok feltárásának fontosságát, az önköltség csökkentését.

Még ugyanebben az évben a Dimitrov vagongyár kovácsműhelyében megalakult a belső tartalékok feltárásával foglalkozó 10-es számú bizottság. A bizottság tagjai tanulmányozták a kovácsműhelyre háruló feladatokat és ezek alapján állították össze munkatervüket. Mivel a hat éves terv folyamán az iparban 60—65 százalékkal növekszik a munkatermelékenység — ezen az úton érjük el az

ipari termelés növekedésének több, mint 70 százalékát — arra a következtetésre jutottunk, hogy nagy feladatok hárulnak a vagongépítőkre is.

A kovácsműhelyben a bizottság javaslatára alsófokú szakmai tanfolyamot szerveztek a dolgozó szakmai képzettségének emelése érdekében. Csak a gyártási folyamat korszerűsítését illetően ebben az esztendőben 14 intézkedést terjesztettek be, amelyből 8-at már megvalósítottak, a többi kísérletezési folyamatban van.

A munkatervbe foglalt intézkedések között szerepel: a megállapított műszaki fejelem betartása, amely magas termelékenységet és jó minőséget biztosít; a munkaidő maradéktalan kihasználása; takarékoskodás a villamosenergia, a gáz és a sürtített levegő mennyiségével; különböző műszaki kérdések megoldása stb. Ugyanakkor a bizottság figyelemmel kíséri az újító brigádok, csoportok tevékenységét is. Rajzokkal, vázlatokkal segíti az újítókat. Emellett foglalkoznak az anyagmegtakarítás kérdésével is.

A bizottság tagjai javasolták, hogy a billenővagonok 1959-as számú munkadarabját gőmbőllyitók segítségével korácsolják. A javaslat alkalmazása vagononként 58 kilogramm anyagmegtakarítást hozna. Megtakarítást értek el a személyi kocsik különböző munkadarabjainak kidolgozásánál is. Ezeknek a megtakarításoknak az értéke havonta elérheti a 1.300 lejt.

A munkaidő teljes kihasználása érdekében feliratoztak, jelmondatokat függesztettek ki, amelyek rámutatnak arra, mit jelent egy perc veszteség értékeben kifejezve.

A megtakarítások értékének növeléséhez jelentős mértékben hozzájárult a takarékoskodások bevezetése is. Ezekből kitérnék, hogy a nyersanyagból 53.200 lejt, míg a gépalkatrészeknél 68.037 lejt takarítottak meg.

A kovácsműhely egész munkatársasága arra törekszik, hogy megkönnyítse a fizikai munkát, növelje a műhely és az üzem jóvedelmét, csökkentse az itt készülő termékek önköltségét.

Frunzau Ioan

Intézkedések a minőség javítása érdekében

A Victoria órágyárban, különösképpen a III. pártkongresszus irányelveinek megjelenése után, számottevő intézkedések történtek az órák minőségének, valamint kivitelezésének javítása érdekében. Így például technikusokból, mérnökökből és jól képzett szakmunkásokból bizottságot alakítottak. Ez a bizottság feladata — még a mai nap is — hogy az óraalkatrészek gyártási folyamatán állandóan javítsanak. Számos javaslat hangzott el a bizottság részéről, melyeknek elbírálását és megvalósítását a munkatermelékenység és a minőség javítása érdekében a munkatársak közül említtük meg néhányat.

Első sorban a fogaskerekek minőségét vizsgálták felül és megállapították, hogy a fogak görbülési foka nem megfelelő. Ezért intézkedtek, hogy a marással sokszorta pontosabb munkát végezzenek a dolgozók. Emellett tökéletesítették a munkafolyamatot is. Ugyancsak a fogaskerekek új szegecselési eljárás vezettek be, mely által megakadályozták a fogaskerekek vetemedését. A billegő tengelyek edzési és köszürülési műveletét is megváltoztatták, s most jobb minőségű tengelyeket gyártanak. Szá-

mos más javaslatot is tett a bizottság az óraszerkezet minőségét illetően.

A kilátszó megváltoztatására javasolták, hogy új pasztel színeket alkalmazzanak, mind a külső burkolat, mind pedig a számlapok festésére. Így összhangba hozták a burkolat és a számlap színeit. A festéshez sokkal jobb minőségű lakkt használják, mint előzőt és így nem pereg le a festés. Ugyancsak a kilátszó tetszetőssége érdekében, műanyag gombokat használnak a lábak és az elzáró készülékére. Ez nemcsak szépíti az óra külsejét, hanem olcsóbb az előállítás és csökkenti az óra ónszáma is.

A számos intézkedésnek meg is volt az eredménye. Ez év első negyedéhez viszonyítva a legyártott órák selejt-száma kevesebb, mint 50 százalékkal csökkent. Az eredmény azonban még mindig nem kielégítő, de minden esetben számottevő haladást jelent a minőségi munkában.

A brigádok, munkacsoportok közül, amelyek a legjelentősebb megvalósítást érték el, mind az előirányzatok teljesítésében, mind pedig a minőségi munkában, megemlíthetjük a Bodrogeanu Maria vezette IMSZ brigádot és Wild József csoportját.

Árubőség a piacon

Délelőttönként a Filimon Sirbu tér felé vezető utcákban nagy forgalom. Állandóan jönnek a mennek az emberek. Azonban ez senkinek sem tűnik fel, hisz itt van a város nagyplaca és ezért járnak erre annyian.

A piacon ide-oda hömpölygő emberáradat fogad. Nagyrészt háziasszony, aki itt végzi el a napi bevásárlást. Az úres kosarak egy-kettőre megtelnek friss paradicsommal, paprikával, karalábéval, zöldbabbal. Most nyáron ezek az idényvok, ezeket vásárolják a legszebben. S a vásárlóknak nincs okuk panaszra. Mindenből van eleget, megannyi a piacon. Már messziről elővillannak a piros paradicsommal telt ládák, a káposztával megrakott asztalok. Ki ezt, ki azt vásárol.

A piac szélén sorakoznak egymás mellett az Aprózart, az állami és kollektív gazdaságok elárúsító bódéi. Itt mindig sokan vannak. Csak akkor üresedik meg némelyik elárúsító egység előtt a hely, ha véletlenül kifogyott az áru.

A lakosok szívesen vásárolnak az Aprózartól, a környező állami és kollektív gazdaságoktól, hisz valamennyien tudják, hogy azok mindig friss, jóminőségű termékeket árúsítanak.

Öt láttuk a piacon, az elárúsító bódékban a Mosóczi-telepi, pernyával, buzsáki, gálj, szentpálj, tornyal kollektív gazdaságok tagjait, az ujaradi állami gazdaság alkalmazottait. Egyeségeket árubőség, friss termékek jellemzik. A buzsáki kollektív gazdaság elárúsító egységéről tojást is lehetett kapni. A gálj kollektív gazdaságból éppen akkor érkezett a friss árúval megrakott kocsi: paradicsom, káposzta, paprika, burgonya, stb. Alig kezdtek lerakodni s az elárúsító asztal szinte pillanatok alatt körülállták a vevők. No, itt sem marad árufőlelegi. A tornyal és szentpálj kollektív gazdaságok elárúsítóhelyeinél szintén várták az újabb árukilendítést, mert amíg hoztak már elfogyott.

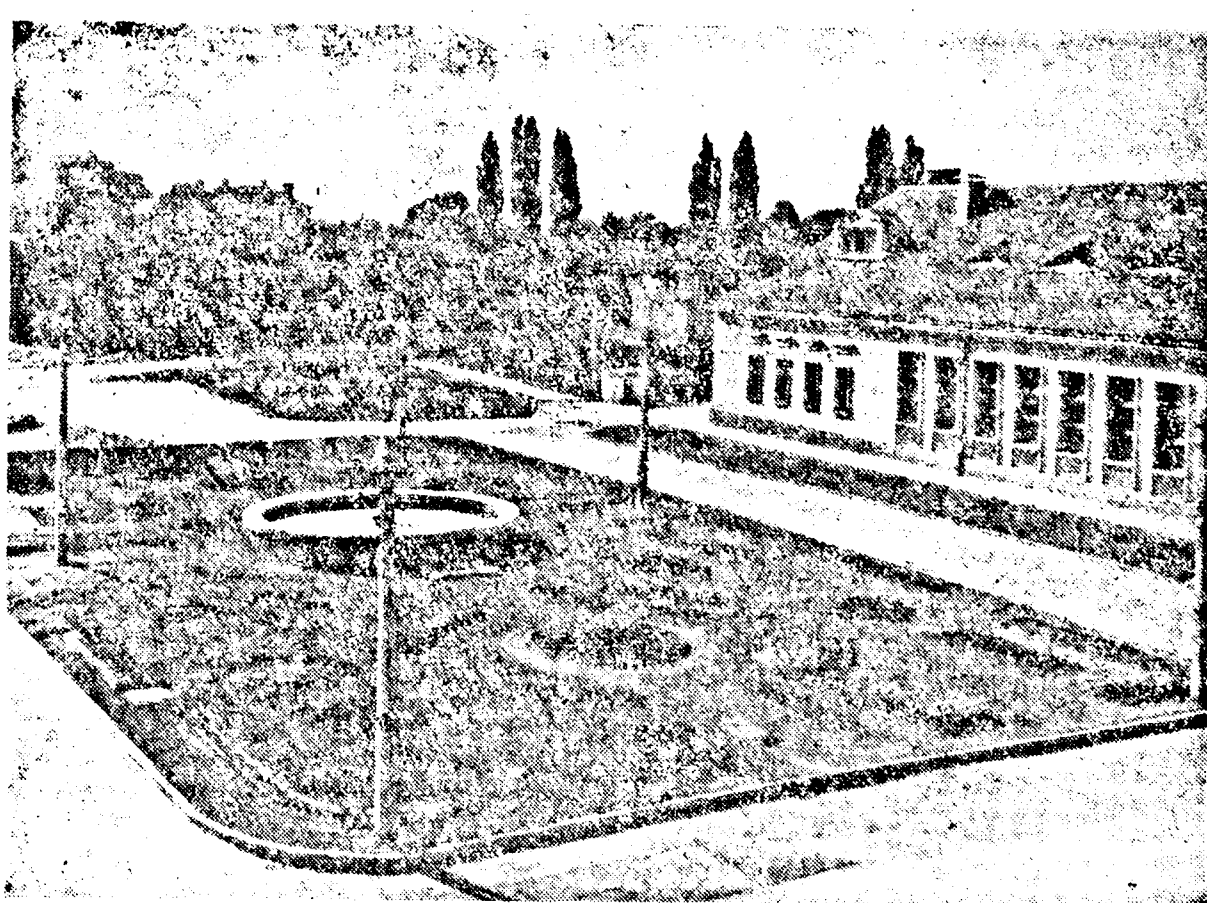
Az elárúsító egységeknél a paradicsom, paprika, burgonya, zöldbabon kívül lehet kapni karalábét, fejeskáposztát, főzni és rántani való tököket, kékparadicsomot stb. És minden nagyon olcsó. A paradicsom kilója 1 lejt, a burgonya szintén. Egy fej káposzta 0,55 lejtbe kerül, a hagyma kilója 1 lejt, míg egy kilogramm zöldbabot 3 lejtért vásárolhatunk. És emellett — mint már említettük is — igen fontos az, hogy mindig friss az áru.

Ezért dícséret illeti az Aprózart, állami és kollektív gazdaságainkat.

Jól jövedelmez a kertészet

Az orczifalvi kollektív gazdaság tagjai évek óta foglalkoznak konyhakerti növények és gyümölcstermesztéssel. Minden évben bőséges termést takarítottak be, s a zöldség és gyümölcs értékesítése során nagy összeget vételeztek be. Jól jövedelmező ágnak bizonyult a kertészet és éppen ezért idén 51 hektárra növelték a kertészetet, és 17 hektárra a gyümölcsös területet. Noha a termés betakarítását nemrégiben kezdték meg, máris nagymennyiségű vitamindus főzelék- és zöldségféléket, valamint 12.000 kiló földieperet és több, mint 150.000 kiló kajsziarackot értékesítettek.

A szorgalmas kollektivisták idejében szüretelnek és szerződés útján adják át termékeiket. A kertészeti növényekért és gyümölcsökért eddig több, mint 250.000 lejt vételeztek be. Csupán földieperért 70.000, kajsziarackért pedig 35.000 lejt kaptak. A kollektivisták eltökélt szándéka, hogy a jövőben még nagyobb gondot fordítsanak a kertészet és gyümölcsös fejlesztésére.

Fejlődik a gazdaság

Idén nagy fejlődésnek indult a zádorlaki kollektív gazdaság állatállománya. Jelenleg 473 sertéssel rendelkeznek. A kollektivisták az állatok értékesítésére szerződést kötnek az állammal. Ez évben 22.139 kiló sertés, 1.800 kiló juh és 12.217 kiló szarvasmarha hus eladására kötötték meg a szerződést. Eddig kötelezettségüknek nagyrészt eleget tettek.

A kollektivisták örömmel kötik a szerződést az állammal, mert tudják, hogy ez előnyös és szilárd árakat biztosít számukra. Ezért már most megkezdtek a szerződés-kötéseket az

1962-es évre. Eddig 165 sertés és 12 szarvasmarha hizlalására vállalkoztak.

Népi demokratikus rendszerünk ével alatt sokat fejlődött a Teba gyár. Számos új részleggel bővült, melyet korszerű felszereléssel láttak el. A vállalat vezetősége arra is ügyelt, hogy minél szebb tegye a gyár udvarát. Mindenütt virágágyások, szökőkutak jelzik ezt a gondoskodást.

Képünkön a Teba gyár főbejárata előtti parkosított rész látható.

Mi újság az országban

MSZMP-aktivisták látogatása országunkban

Július 3 és 13 között MSZMP aktivisták látogatást tettek a Román Népköztársaságban és Molnár Frigyes elvtársnak, az MSZMP Bács-Kiskun megyei bizottsága első titkárnak vezetésével tanulmányozták országunk tapasztalatait a zöldség- és gyümölcstermesztés terén.

Mihail Dalea elvtárs, az RMP KB titkára szerdán fogadta az MSZMP aktivistákat.

Új magasfeszültségű távvezeték

A napokban adták át rendeltetésének a Pátroala és Hírlești között létesített 110 kilovolts magasfeszültségű áramvezeték. Ez a vezeték igen jelentős része annak a hálózatnak, amely az országos energetikai rendszerbe kapcsolja majd a Bukaresti tartományi Alexandria, Rostiori de Vede és Videle rajonokat.

Értékes újítás

A brassói Vörö Zászló gépkocsiművek bevezették a termelésbe Mircea Birla és Stan Ditiianu mérnökök újítását — a gépkocsimotor bűtyöktengelyének köszörszerűsítésére szolgáló gép korszerűsítését. A bűtyöktengely megmunkálási ideje ezáltal 8 perccel csökkent. Az újítás évi 250.000 lejt megtakarítást eredményez az üzemnek.

6000 szakember

Fémipari és gépgyártó üzemekben az elmúlt napokban a szakiskolák, a szakmai iskolák és a mestereképző műszaki iskolák több mint 6000 végzettként kezdte meg a munkát. A fiatal káderek az idősebb munkások mellett dolgozva elősegítik majd a vállalatok egyre növekvő feladatainak megvalósítását.

Kisgépesítéssel a minőség javításáért

A Teba-gyár műszaki dolgozói állandóan arra törekednek, hogy javítsák a termékek minőségét. Ez abban is megmutatkozik, hogy számos olyan újítást javasoltak, amelyek a termékek minőségét javítják. Ezeket a lehető legrövidebb határidőn belül alkalmazzák a termelésben. Ezenkívül nagy fontosságot tulajdonítanak a kisgépesítéseknek. Ebben az évben például 9 kisgépesítési munkát végeztek el, melyek jelentősen hozzájárultak a termékek minőségének javításához, a termelési sebesség emeléséhez, valamint a munkafolyamatok megkönnyítéséhez. A kisgépesítések közül említünk meg egy néhányat.

A nyomdában nemrég meg a gépből kikerült készárut asztalra helyezték, de ekkor az anyag összevisszabírt. Kisgépesítéssel ezt a műveletet jelenleg már sokkal egyszerűbben végzik. Oriáshengert készítettek, melyet a nyomdák hátuljának oldalára szerelnek és erre göngyölként fel simán, gyűrületlenül az anyag. A hengert fémvázra erősítették, melyet kerekkel láttak el és ezáltal sokkal könnyebbé vált a termékek szállítása is. A hengerre mintegy 6000 méter anyagot lehet felgöngyölként. Ezzel az eljárással megkönnyítették a munkafolyamatot, növelték a termé-

lékenységet és a termékek minősége is javult. Gépesített hulladékprést szereltek fel a gyár területén. Ezzel a présel bálákba préselik a hulladékokat: a kislejtetett csővéket, csereszálakat stb. Az eddig használt kézi présel 8 óra alatt mindössze 80 kilogramm hulladékanyagot tudtak csak feldolgozni. Az új gépesített présel pedig több mint 200 kilogrammot. Ezzel az eljárással tehát jelentősen növekedett a munka termelékenysége és a munkafolyamat is könnyebbé vált a műveletnél. A préselő előállítás 31.000 lejbe került. Használatával két év alatt 37.000 lejt takarítanak meg. A befektetett összeg tehát megtérül, sőt 6000 lej értékű tiszta megtakarítást ér el a gyár.

A galvanizáló és krómzó berendezést is üzembe helyezték a gyárban, a nyomda hengereinek előkészítésére. Ezeket a műveleteket eddig a December 30-ig végítették, ami sokszor hátráltatta a termelést azért, hogy nem érkeztek meg idejében a hengerek. Ezt a berendezés üzembehelyezésével teljesen kiküszöbölték.

Számos hasonló kisgépesítést alkalmaznak a Teba-gyárban, amivel biztosítják a termelés folyamatosságát és javítják termékek minőségét.

Külföldi diákok hazánkban

A Szovjetunióból, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságból, a Német DK-ból és a Lengyel NK-ból a napokban 110 diák és ifjú érkezett országunkba a Román Népköztársaság Diák-egyesületének Szövetsége által a szocialista országok hasonló szervezeteivel együtt kezdeményezett nemzetközi turistacseré keretében.

Vendégeink kétféle romániai tartózkodásuk alatt megtekinthetik a főváros új építkezéseit és városnegyedét, múzeumait és kiállításait, nagyjából és intézményeit, eldöntögtaknak a Fekete-tenger partjára, a Prahova völgyébe, diáktáncokkal együtt pihennek majd a csónakos és predell tópartokon.

Nemsokára más országokból is számos diák érkezik hozzánk. Ugyanakkor sok román diák tölti nyári szünidejét egy részét a szocialista országokban. Ötvenhat román diák már a Szovjetunióban van, mások nemsokára indulnak a Szovjetunióba, a Német DK-ba, Lengyelországba és Bulgáriába.

25 új modell

A Vöröslabogó kétszázötvenhárom új tervező osztályának kis munkaközössége a második félévre 25 új modellt készített. Ezeket máris sorozatban gyártják az üzemben.

Többféle kötött női és gyermek sportruhát, tornacipőt, pulóvereket gyártanak új választékban. Színeik is nagyon szép. A csikos, kockás, vagy sima kivitelűekben készült ruhák minősége is kifogástalan.

Emellett a gyár a gyár dolgozóinak minőségét tekintve 3,7 százalékkal szárnyaltak túl az első félévben.

A Ranghegy szerszámgépgyárban dolgozik Podouka Iaroslav esztorgályos. Minőségi munkájáért a részleg szakszervezeti bizottsága elismerésként nyilatkoztatta. A kiváló esztorgályos szeretettel foglalkozik a fiatalok nevelésével, hogy minél jobb szakmunkások váljanak.

Képünkön Podouka Iaroslav, a mikro-méterrel való mérést magyarázza Schmidt Ferenc ipari tanulóknak, aki figyelmesen hallgatja őt.

Bejutottak a döntőbe

'Hetek óta versenyznek fővárosunk három korszéri sítódéjében, a kényér minőségének javításáért, valamint a választék bővítéséért. Ebben a versenyben hazánk számos városából vesznek részt a sítóipari vállalatok dolgozói és háziasszonyok. A központi sajtó ismertette és méltatta az eddig elért eredményeket. A verseny három szakaszából. Ezekben a cikkekben olvashattuk, hogy az általános közvélemény a „legjobb” minősítést adta a versenyben készült termékeknek.

A verseny első három szakasza lezárult. Most elérkezettünk a negyedik, vagyis a döntő szakaszhoz, ahol a legjobbkat mérik össze erejüket. Az egész ország figyelmével kísérik ezt a döntőt. Nemsokára elvillik, melyik város vagy tartomány készíttette a legizetesebb és a legkisebb önköltséggel a kényért.

A harmadik szakaszban az aradi Sítóipari Vállalat négy küldötte is részt vett a versenyben. Névszerint: Micálácan Iosif, Sebestyén Béla, Zepp Márton és Krebsz Mátyás, akik idehaza is tudásuk legjavát adják, hogy dolgozójuk asztalára kiváló minőségű kényért kerüljön. Egy kicsit büszkék is lehetünk rájuk, hiszen nem mindenkinek jutott osztályrészül, hogy részt vehessen ezen a versenyen.

S a napokban színes késlap érkezett Bukarestből. A hátlapon pár sor. Idézzük: „Kedves elvtársak! Tudatjuk veletek, hogy jól éreztük magunkat. Munkaközeink remek. Az első kísérleti sítés után, a harmadik versenyszakaszban, reményeink voltak. S ezek be is igazolódtak. A fényszerű készítésen dolgoztunk... és bejutottunk a döntőbe. Biztosítunk benneteket, hogy jó eredményeket fogunk elérni a továbbiakban is”. Négy aláírás.

Nem sokkal többet írtak, de annál többet mondott az a tény, hogy az aradi pékek csoportja a harmadik versenyszakasz elvonalaiba került és így bejutott a döntőbe. Együtt küzdenek a vajdahunyadi, a Maros-Magyar Autonóm tartományi, a cipinai és más helységei élénjáró pékekkel, akikkel kicserélhetik

A minisztérium beruházási alapjából épített lakásokon kívül a közép- és vegyipari dolgozók számos lakást kapnak a néptanácsoktól is. (Agerpres.)

Rádiónéző

Szombat, július 15.

BUKAREST I. 5.10 Falurádió. 9.15 Román népdalok és népi táncok. 9.50 Könnvize. 11.17 Wolf Ferrar. „Suzanne titka” című operája. 12.00 Esztorgályos. 12.20 Sportalbum. 12.30 Népszerű hangverseny. 13.05 Könnvize. 14.00 A műkedvelők VI. országos versenyén résztvevő szolistas és együttesek a mikrofon előtt. 14.30 Esztorgályos. 15.10 Szimfonikus zene. 14.45 A Szovjetunió irodalmi életéből. 16.00 Brahms körisművek. 16.15 Itt Moszkva beszél. 16.45 A Magyar Rádió népi zenekara játszik. 17.15 Roxana Matei és a Grigoriu-trio énekel. 17.50 A tudomány a béke szolgálatában. 18.00 Mozart zongoraszonátái. 18.30 Új élet, új dalok. 19.15 Opera balett. 19.43 Táncczene. 20.30 Könnvize. 20.40 Részletek Kálmán Imre Csárdáskirálynő című operettjéből. 21.00 Falusi műsor. 21.05 Románok. 22.30 Táncczene. 23.15 Szimfonikus zene.

BUKAREST II. 12.00 Hírek. 12.30 Román népi melódiák. 13.00 Nagy énekesek műsorából. 13.15 Déli hangverseny. 14.03 A szocialista országok könnvize. 14.30 Balett-táncok.

Milyen idő?

Továbbra változókéony idő. Nappal újabb felhővonnalások, egyes helyeken délutáni záporok, zivatarok. A hőmérséklet kissé csökken. Várható legmagasabb hőmérsékleti értékek napközben 24–28, várható legalacsonyabb hőmérsékleti értékek ma éjjel 10–17 fok között. Mérsékelt, időnként éjszaka, a záporok előtt és alatt erős nyuagati és északnyugati szél. Távolabbi kilátások: a hétvégén jobbára borus, esős idő. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

tapasztalataikat a kényértés művészetén terén.

Nem jóslhatunk előre semmit. Egyelőre örülünk annak, hogy városunk négy küldötte jelentős eredményeket ért el a versenyben, de reményünk még lehet, hogy a döntő szakaszban sem hoznak ránk szegényt. S ha visszatértek győzöri fővárosunkból, gazdag tapasztalataikat átadva a többi munkatársaknak minden biztonnal, az eddigieknél még sokszorta jobb kényért fognak gyártani. Ezt különben meg bukaresti utjuk előtt megígérték és bízunk abban, hogy be is váltják ígéretüket.

Továbbra is sikereiben gazdag munkánapot kívánunk a maroknyi csoportnak.

Várkonyi Ferenc

Igy is lehet? Igéret szép szó...

Csepényi kis élelmiszerüzlet. Előtte férfiak, nők várakoznak. A többség azonban nő. Kora reggeltől késő délig fél percre sem üres az üzlet előtere.

Biztosan valamennyien arra gondolnak most, hogy ezek a vásárlók ráérő háziasszonyok, segítőkészek fériek. Nem kérem. A December 30. textilizemek udvarán lévő kicsiny üzlet előtt játszódik a jelenet. Nem is egyszer egy héten! Ugyan! Minden nap! Minden nap drága percek töltnek el itt egyesek a gyár dolgozóit közül. Szeretnék élelmet vásárolni, uzsonnát, ráérő háziasszonyok, hiszen nem dolgoznak 8 órában kereszttől tízóraig, uzsonna nélkül. Sokan az üzem tuisó végéről gyalogolnak ide, ha vásárolni akarnak valamit. Még ezzel is telik az idő.

Ugyanis ebben a hatalmas üzemben, ahol több ezer ember dolgozik, egyetlen élelmiszerüzlet van, az is kicsi. Hasonló a helyzet a Dimitrov vagongyárban és a Ranghegy szerszámgépgyárban is.

Ha csak öt-öt percet tölt itt el naponta minden vevő, az is sok, hiszen egyetlen délielőtőn nem húszan, hanem kétszázan is vásárolnak ezekben az üzletekben és ez már jelentős idővesztés még akkor is, ha a kölcsönös segítségnyújtás alapján a távollevők gépei tovább dolgoznak. Miért nem létesítenek egy-egy ilyen üzletben több élelmiszerüzletet? Hisz ez lenne a legegyszerűbb és legcélszerűbb megoldás. Megszűnne az idővesztés.

Az Alimentara Helyi Kereskedelmi Szervezet arra hivatkozott, hogy mindez nem tőlük függ. Ők bármikor létesítenének új üzleti élelmiszerüzletet, munkatársaik is rendelkeznek, azonban nincs helyiség. Igéret már kaptak mindhárom üzem vezetőségétől, csak helyiség nem.

Az illetékesek — a fentebb említett üzemek vezetőségeinek — is tudniuk, sőt látniuk kellene, hogy bizony sok értékes percet elvesztegetnek a munkások, az üzlet előtti várakozással. S ez nem az ő hibájuk. Ha lehetne, ők is szívesebben elnéznék a vásárlást rövid idő alatt.

Nem követel különösebb megértést a kérdés megoldása. Csak egy csepényi akaratot és valamivel több felelősségérzetet az illetékesek részéről.

m. k.

Megkezdődött a gyógynövények begyűjtése

Megkezdődött a koral gyógynövények — a mustár, a kömény, a gyűszűvirág, a menta — begyűjtése. Az akeiában élhelyn áll a Bukaresti tartományi Cuza Vodă községi G. Dimitrov kollektív gazdaság, amely 40 hektáron természetesen

össztermelése azóta több mint tízszeresére növekedett. Egyes növényekből, mint például mentából, majoránából, bolghoslevelű gyűszűvirágból és valerianából világszinten a legkiváló terméshozamokat értjük el. (Agerpres)

Nyáron sem csökken a forgalom a Központi Könyvtárban

tokat? Ha városunkban új filmot vetítenek és regény nyomán készült a film forgatókönyve — azonnnyomban szeretnék elolvasni a könyvet. Nagy és állandó az érdeklődés az úrhajózás iránt. Az új távlatokat megnyitó világsegyeztetet tanuimányoz. A meleg mintha nem is zavarná a betű szerelmeseit...

Olyan ez a könyvtár, mint egy hatalmas üzem. Kora reggeltől késő estig hozzáviszik a könyveket. A könyvkezelők két váltásban dolgoznak. Az asztalokon pillanatok alatt könyvhegyek magasodnak. Aztán kis idő múlva eltűnnek az olvasók táskájában.

Kétszáz ezer kötet könyv és majdnem tízezer olvasó. És ne higgyük, hogy ez a sok könyv elég lenne. Korántsem. Az olvasók mindig a legújabb műveket kéri. A reggel megjelent könyveket már délután szeretnék olvasni. Igaz, az új művek beszerzése igen gyorsan történik, de ki győzné gyorsasággal a könyvtárban

könyvtár képzett dolgozóit tartottak előadásokat a fiatal és házi könyvtárak felállításáról.

Igen fontos munka a könyvtárban az olvasókkal való foglalkozás. Az olvasó például előadásra készül, a szakirodalmat keres dolgozatához. Ha a könyvtári kezelő nem ismeri a raktárt, a könyvtárlományt, úgy csak általánosításokat mondhat. A Központi Könyvtárban azonban másképpen van. A „törzsolvasók”-nak szinte meg a gondolataikat is kitálatják. A gyűjteményes és összefoglaló műveket, lezárásokat, szótárakat is meglehetősen ismerik. A tájékozatlan olvasó talán azt hiszi, hogy a könyvtáros „hivatalból” dicsegt a könyveket? Ez nem így van a valóságban. A legtöbb könyvtáros ismeri is azt a könyvet, amelyet az olvasónak ajánl. Bent a raktárban a „karbantartók” szorgoskodnak. Ragasztják, gondozzák az elnyúvódott könyveket.

könyvtár egyik világos termében a kutatók ülnek. Arad történetével foglalkoznak. A könyvtár dolgozói jól ismerik ezeket a könyvbudákat, akik szinte úgy ide tartoznak, mintha letárlárnyak volnának. Nyitáskor ők az első és a zárást felő felőllás meg ott találja őket jóllásnak között. Azonkívül állandó olvasója a könyvtárnak a múzeum munkaközössége is. Könyvet, régi hírlapot, aprónyomtatványt keresnek szinte minden nap a múzeum tudományos munkatársai.

Értekes gyűjteménye a könyvtárnak az „araditana” csoport. Ez az Aradon megjelent bármilyen nyelvű sajtótermékek öröndetesen gyarapodó részlege. Most készül a „letrő katalógusa”. Kár, hogy a régi, ritka és szép könyvekből nem rendeznek kiállításait.

Amint láthatjuk a Központi Könyvtárban soha sincs „uborkaszezon”. Telen-nyáron, esőben-hóban, meleg júliusi napokon a könyvtár fadarhatatlanul tevékenykedik a haladással, a közműveltségért, a dolgozó tömegek neveléséért.

(t. d.)

Előkészületek a hagyományos kupa-mérkőzésekre

Az aradi sakkokzőknak és a sakk-sport kedvelőinek a közeljövőben igen nagy szabású versenyekben lesz részük. Július 21. és 23. között ugyanis városunkban rendezik meg a Négy

Város sorlegmérkőzéseit. A versenyen az aradiakon kívül Nagyvárad, Kolozsvár és Szatmár legjobb csapata vesz részt. Egy-egy csapat tíz férfi és két női játékosból áll. Az idei verseny sorrendben a nyolcadik lesz, az eddigiek során ugyanis Nagyvárad háromszor, Kolozsvár kétszer, míg Arad és Szatmár egyszer-egetyzer nyertek meg a sorleget. Utoljára 1959-ben Szatmáron rendezték meg ezt az immár hagyományos sorlegmérkőzést s ekkor az aradi csapat nagy fölénnyel győzött. Így jelenleg az aradiak birtokában van a vándorsorleget.

A városi sakkbizottság az idén komoly edzőmérkőzéseket

tartott a játékosokkal, s reméljük, hogy sakkokzőink az idén is megismétlik két évvel ezelőtti győzelmüket a megőrzés sorleget. Az aradi együttesben részt vesznek: Halik, Dénes, Demian, Grozescu, Vajda, Mózes I., Scherfer, Faur, Steinhubel, Hajdara Magda, Cuznetov Viorica és mások. Itt említjük meg, hogy a szatmári csapatban játszik Szabó Gyula mester, az RNK válogatottnak tagja, míg a nagyváradi csapatban szerepel Suta, Karacsony, Fischer, Dr. Makky és Jancsó mesterjelöltek.

A versenyeket a Helyi Szakszervezeti Tanács szervekben rendezik pénteken, július 21-én délután 17 órai kezdettel.

Hétvégi sportműsor

Torna

Vasárnap reggel 9 órakor a TSU Vladimirescu utcai tornatermében rendezik meg a második osztályú tornászok tartományi bajnokságának döntőjét. Részt vesznek Arad, Resica, Temesvár és Lipka legjobb női és férfi másodosztályú tornászai.

Evezés

Ugyancsak vasárnap reggel 9 órakor a Maros folyásának alsó szakaszán, az UTA sportközség evezős háza előtti rajttal kerül sor városunk legjobb ifjúsági kajakosainak és kenusainak részvételével a meghívásos evezősversenyre. Részt vesznek az UTA, a Vointa, a CFR és a Victoria legjobb ifjúsági kajakosai és kenusai. A versenyt az UTA sportközség rendezi s ez kitűnő erőpróba lesz a két hét múlva sorra kerülő tartományi ifjúsági döntő előtt.

Kézilabda

Az ICA pályán vasárnap reggel tíz órakor az Augustus 23 kupa-mérkőzés keretében a közüzemiek a gyarmati kézilabdásokat látják vendégül.

Labdarugás

Szombaton délután 5 órakor a CFR stadionban igen érdekes labdarugó mérkőzés lesz: Arad és Temesvár legjobb játékeztőiből összeállított labdarugó csapatok találkoznak barátságos mérkőzésen.

Kosárlabda

Ma este 9 órakor a Constructorul marosparti kosárlabda pályáján a tartományi bajnok a Constructorul barátságos formellenőző mérkőzésen látja vendégül a nagyváradi Vointát. A Constructorul ugyanis a közeljövőben részt vesz az A-osztályba jutásért folyó selejtező tornán.

VICTORIA órágyár Arad
SÜRGŐSEN ALKALMAZ
magas szakképzettségű
szerszámlakatosokat
TELEFON: 30-32

J. A. Gagarin látogatása Angliában

LONDON. Agerpres. TASZSZ: J. A. Gagarin július 13-án látogatást tett Nagy-Britannia Királyi Társaságánál (az Angol Tudományos Akadémián). Itt sir Howard Flory, a társaság elnöke üdvözölte a szovjet űrhajóst. A Gagarin tiszteletére adott díszvendégszert vett Bernard Lovell, az ismert angol csillagász, Maccreey professzor, a Királyi Csillagászati Társaság elnöke, H. Masey professzor, az Angol Űrkutatási Bizottság elnöke és mások.

Ebéd után a szovjet vendég megtekintette a Társaság múzeumát. Több könyvet nyújtott át neki ajándékkul, közöttük Isaac Newton, a nagy angol tudós leveleinek két kötetét.

A Királyi Társaság székfőzői való távozásakor az épület előtt egybegyűlt tömeg melegen üdvözölte Jurij Gagarint. Utóbb J. A. Gagarin és A. A. Szoldatov, a Szovjetunió londoni nagykövete, látogatást tett H. Macmillan miniszterelnökkel. H. Macmillan és J. A. Gagarin beszélgetése mintegy 20 percig tartott.

Gagarin átnyújtotta az angol miniszterelnöknek Ut a világ-űrbe című könyvének dedikált példányát. H. Macmillan az angol kormány nevében angol mesterek készítette ezüsttálcát ajándékozott J. A. Gagarinnak.

Amint a Press Association hírügynökség jelenti, Macmillan miniszterelnök a találkozó után kijelentette, hogy a szovjet űrhajós „rendkívül vonzó személyiség” s hogy a találkozó igen jó benyomást tett rá.

Az angol miniszterelnöknek tett látogatása után Jurij Gagarin virágkoszorút helyezett el az első és a második világháború áldozatainak emlékművének.

J. A. Gagarin ezután a Légügyi Minisztériumban tett látogatást.

LONDON. (Agerpres). — TASZSZ:

II. Erzsébet angol királynő július 14-én vendéglátta ebédre J. A. Gagarint, a világ első űrhajóját, aki jelenleg Londonban tesz látogatást.

Az ebéden részt vett még A. A. Szoldatov, a Szovjetunió londoni nagykövete.

Nyugatinmet tudósok felhívása az NSZK lakosságához

BERLIN. (Agerpres). — Az ADN hírügynökség jelentése szerint 35 ismert nyugatinmet tudós felhívta a Német SzK lakosságát, hogy a közeli Bundesstag-választások alkalmával azokra a jelöltekre szavazzon, akik nyíltan és határozottan állást foglalnak Nyugat-Németország atomfegyver-

vezése és atomfegyverek területén való tárolása ellen. Amint a felhívás hangszólása, ma a legfontosabb kérdés: elkerülni az atomháborút és megőrizni a békét.

A felhívást a német tudósoknak a tudományos kutatások szabadságáért küzdő karlsruhei egyesület tette közzé.

A Laosszal foglalkozó genfi értekezlet legutóbbi ülése

GENF. (Agerpres). TASZSZ: A Laosszal foglalkozó értekezlet július 13-án ülést tartott. A vietnámi DK képviselője ismét felszólította az értekezlet résztvevőit, hogy mindenekelőtt dolgozzanak ki egy Laosz semlegességére vonatkozó közös nyilatkozatot.

A laoszi függetlenség és semlegesség politikáját — mondotta — maguk a laosziak szögezték le, s ezért az értekezletnek elsősorban a semlegesség tiszteletben tartása kérdését kell megvitatnia. Az értekezlet ezt meg is tette, a nélkül, hogy bevárna a nemzetközi egységkormány megalakulását és a laoszi egységesség kinevezését.

Az ezután felszólalt thaiföldi küldött javasolta, hogy létesítsenek két bizottságot, amelyek közül az egyik a semlegesség

problémájával foglalkozna, a másik pedig az ellenőrzés kérdésével. A küldött szavai szerint azonban az értekezletnek a laoszi nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottság hatáskörének megállapítására kell fordítania a fő figyelmet.

Krishna Menon, az indiai küldöttség vezetője indiai határozati javaslatot terjesztett az értekezlet elé, amelynek címe: „Az értekezlet résztvevőinek nyilatkozata, válaszként a Laosz kormányára által tett semlegességi nyilatkozatra”.

Az értekezlet a javaslatot elfogadta, és a laoszi kormányra által tett semlegességi nyilatkozatra”.

Vessenek véget az USA dél-vietnami beavatkozásának

Amint a vietnámi hírügynökség közli, egy Hanóban megírt sajtóközleményben felhívást tettek az amerikaiaknak, hogy szövegessék, amelyet a Vietnámi DK külügyminisztere július 12-én az Indokínára vonatkozó 1954. évi genfi értekezlet elnökeihez intézett. Az üzenet lezárul, hogy a Dél-Vietnámban jelenleg észlelhető feszültség legfőbb oka az USA beavatkozása és Ngo Dinh Diemnek terroron és megtorlásokon alapuló politikája. Az üzenet felhívja a figyelmet arra, hogy a nemzetközi felügyelő és ellenőrző bizottság legutóbbi szavazati többséggel olyan határozatot hozott, amelyek ellentétben vannak a genfi egyezményekkel és veszélyeztetik az indokínai és dél-kelet-ázsiai béke megőrzését. E határozatok megengedik az amerikai tanácsosi csoport katonai személyzetének, valamint a katonai segítségnek nyújtását és új katonai anyagok bevitelét Dél-Vietnámba.

A nemzetközi bizottság többségének fenntartott határozata — hangzott az üzenet — szövege ellentétben állanak a bizottság nemes feladataival s a genfi egyezményekkel. Ezek a

Mongol-lengyel közös nyilatkozatot írtak alá

ULAN BATOR. (Agerpres). — TASZSZ: Július 13-án Ulan Batorban aláírták a mongol-lengyel közös nyilatkozatot.

A nyilatkozatot mongol részről L. Cend, az MFNP KB második titkára, a Mongol NK Minisztertanácsának ideiglenes elnöke, lengyel részről pedig W. Gomulka, a LEMP KB első titkára és J. Cyrankiewicz, a Lengyel NK Minisztertanácsának elnöke írták alá.

Ezzel egyidejűleg lengyel-mongol egyezményt írtak alá az 1961–1965-ben a Mongol NK-nak nyújtandó gazdasági és műszaki segítségéről.

A közös nyilatkozat rámutat, hogy a tárgyalások során tökéletes volt a nézetegység mind a nemzetközi helyzet értékelése, mind pedig a két állam és párt közötti széleskörű együttműködés további fejlesztése tekintetében.

Mind a két fél teljes mértékben támogatja a Szovjetunió-

nak az általános és teljes leszerelésre vonatkozó javaslatát — mondja a nyilatkozat — s hangsúlyozza az általános leszerelés felé vezető utat egyengető építő kezdeményezések különösképpen pedig az atommentes övezet létrehozására vonatkozó tervezetek jelentőségét.

Mindkét fél megállapítja, hogy az európai békét fenyegető legfőbb veszély a nyugati militarizmus, amelyet a nyugati államok segítségével élestenek ujja.

A kommunista és munkáspártok képviselőinek 1960. novemberi moszkvai Értekezletén elfogadott Nyilatkozat elveivel és szellemével hozva mind két fél egyik legfontosabb kötelezettségének tekintik küldeni a békeért és az államok békés egymáshoz való viszonyának megőrzéséért, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

Mongol-lengyel közös nyilatkozatot írtak alá

ULAN BATOR. (Agerpres). — TASZSZ: Július 13-án Ulan Batorban aláírták a mongol-lengyel közös nyilatkozatot.

A nyilatkozatot mongol részről L. Cend, az MFNP KB második titkára, a Mongol NK Minisztertanácsának ideiglenes elnöke, lengyel részről pedig W. Gomulka, a LEMP KB első titkára és J. Cyrankiewicz, a Lengyel NK Minisztertanácsának elnöke írták alá.

Ezzel egyidejűleg lengyel-mongol egyezményt írtak alá az 1961–1965-ben a Mongol NK-nak nyújtandó gazdasági és műszaki segítségéről.

A közös nyilatkozat rámutat, hogy a tárgyalások során tökéletes volt a nézetegység mind a nemzetközi helyzet értékelése, mind pedig a két állam és párt közötti széleskörű együttműködés további fejlesztése tekintetében.

Mind a két fél teljes mértékben támogatja a Szovjetunió-

nak az általános és teljes leszerelésre vonatkozó javaslatát — mondja a nyilatkozat — s hangsúlyozza az általános leszerelés felé vezető utat egyengető építő kezdeményezések különösképpen pedig az atommentes övezet létrehozására vonatkozó tervezetek jelentőségét.

Mindkét fél megállapítja, hogy az európai békét fenyegető legfőbb veszély a nyugati militarizmus, amelyet a nyugati államok segítségével élestenek ujja.

A kommunista és munkáspártok képviselőinek 1960. novemberi moszkvai Értekezletén elfogadott Nyilatkozat elveivel és szellemével hozva mind két fél egyik legfontosabb kötelezettségének tekintik küldeni a békeért és az államok békés egymáshoz való viszonyának megőrzéséért, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

listák közötti barátság és együttműködés erősítését, valamint szüntelenül erősíteni a szocia-

A második moszkvai nemzetközi filmfesztivál eseményei

MOSZKVA. Az Agerpres tudósítójától: Csütörtökön a Rosszija film-színházban tovább folyt a második Nemzetközi Filmfesztivál versenyén részt vevő filmek bemutatása. Elsőnek „A tizenegyedik éjszaka” című indiai filmet mutatták be.

Nagy érdeklődést keltett a filmesek között a pekingi film-stúdió „A forradalmár családja” című alkotása, valamint az „Oscar Wilde pere” című angol film.

A nap folyamán három rövid dokumentumfilmet is bemutat-tak. A „Nangila fau holnapja” című színes dokumentumfilm a Mail tájékoztatóügyi miniszteriuma, az „Iszfahan” és „Per-szeopolisz” című filmeket pedig az iráni filmstúdió mutatta be.

A kritikusok a különböző országok dokumentumfilmjeit elemezve, megállapítják, hogy a világ dokumentációs filmművésze fokozatosan a hatékony publicisztika vonásait ölti magára. A vásznon egyre világosabban körvonalazódik az egyszerű ember alakja.

A délelőtti folyamán az „Oscar Wilde pere” című angol film. A nap folyamán három rövid dokumentumfilmet is bemutat-tak. A „Nangila fau holnapja” című színes dokumentumfilm a Mail tájékoztatóügyi miniszteriuma, az „Iszfahan” és „Per-szeopolisz” című filmeket pedig az iráni filmstúdió mutatta be.

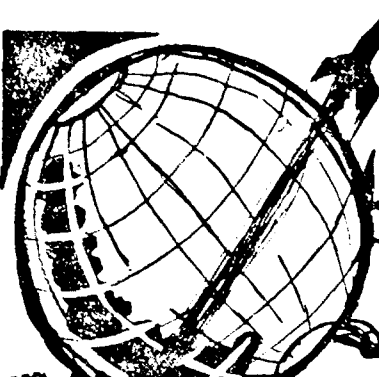
A kritikusok a különböző országok dokumentumfilmjeit elemezve, megállapítják, hogy a világ dokumentációs filmművésze fokozatosan a hatékony publicisztika vonásait ölti magára. A vásznon egyre világosabban körvonalazódik az egyszerű ember alakja.

A délelőtti folyamán az „Oscar Wilde pere” című angol film.

A nap folyamán három rövid dokumentumfilmet is bemutat-tak. A „Nangila fau holnapja” című színes dokumentumfilm a Mail tájékoztatóügyi miniszteriuma, az „Iszfahan” és „Per-szeopolisz” című filmeket pedig az iráni filmstúdió mutatta be.

A kritikusok a különböző országok dokumentumfilmjeit elemezve, megállapítják, hogy a világ dokumentációs filmművésze fokozatosan a hatékony publicisztika vonásait ölti magára. A vásznon egyre világosabban körvonalazódik az egyszerű ember alakja.

A délelőtti folyamán az „Oscar Wilde pere” című angol film.

ERŐL-APRÓC

Szovjet kiállítás Londonban

Július 7. és 20. között szovjet kereskedelmi és ipari kiállítás látható Londonban. A kiállítás ugyanakkor, mint a brüsszeli világkiállítás szovjet pavilonja: 22 földszinti terem és egy hatalmas emeleti terem áll. Csupán a földszinti terem hossza 3,5 kilométer.

A kiállítás kilenc részlegre oszlik: tárgyat állítottak ki. A látogatóknak módjukban áll sok érdekes dolgot megtekinteni a szovjet iparral kapcsolatban, mely jelenleg a termelés volume tekintetében az Egyesült Államok után a második helyet foglalja el a világban. Kiállítottak a többi között a kriovirogi kohászati kombinát nagyolvasztójának makettjét — mely nemcsak a Szovjetunióban, de az egész világban a legnagyobb. Megépítésénél nemcsak a legmagasabb termelési hatékonyság elérését tartották szem előtt, hanem a kohászati legjobb munkakörülményeit is. A látogatók megtekinthetnek nagyszámú szerszámgépet is, különösen automata gépeket. Ezek között szerepel egy független felautomata esztérgógép, szikkasztógép, programvezérlésű vízszintes csiszológép, reszelőgép, menetvágógép és más új szerkezetek.

A kiállítás azt is tükrözi, hogy a Szovjetunióban az egész gazdaság villamosítása a technikai haladás fő irányát képezi. Hatatlan, fény- és hangterápia bevezetése a Szovjetunió gazdasági erejének és első sorban villamosenergia termelésének nagyszámú fejlődését. A térképet a világ legnagyobb — 2400.000 kilowattos hőerőművének egy 400.000 kilowattos hőerőműve és más erőműveknek makettjei egészítik ki.

Az a világ előtt közzétett, hogy az a kivétel, amelyeket az utóbbi esztendő során a szovjet tudósok a világűr tanulmányozásában elérték. Eppen ezért különleges érdeklődésre tarthat számot a kiállítás középpontjában elhelyezett Világűr-csarnok. Itt a Vosztock űrhajó repülésével kapcsolatos különböző kiállítás tárgyak láthatók. Megtekinthető itt a Szovjetunióban felbocsátott három mesterséges földkísérő természetes nagyszámú makettje, a kozmikus rakéta utolsó lépésének makettje stb. A 30 méter magas termek henger alakú, képezte ki és úgy rendezték be, hogy a látogatók a Világűr egyetem végtelenjének kellő közepén érezzék magukat. A domboru falakon öt vettetőnyiro van elhelyezve, egy neonfény pedig a tető alatt forgó földgömb köré rajzolja a szputnyikok és űrhajók pályáját.

A kiállítás vonzóerejét két-százalékosan megerősíti az a tény, hogy a világ első űrhajója, Jurij Gagarin is el látogatót Londonba és megtekintette a kiállítást.

A szovjet tudósok kimagasló eredményeket értek el az atomenergia békés célokra való felhasználásában is. A dubnai egyesített magkutató intézet úgy szerepel a kiállításon, mint a szovjet és más országok tudósai közötti együttműködés sokatmondó példája.

A kiállítás látogatói megismerkedhetnek azokkal a sikerekkel is, amelyeket a Szovjetunióban a tudomány más területein — az élettan, a vegytan, a földrajz és oceanográfia stb. terén — elérték.

Képet alkothatnak maguknak a látogatók a szovjet életformáról is. Az építkezéseket szemlélítették részletek bemutatásával, hogy a

Szovjetunió jelenleg az első helyet foglalja el a világban a lakésszervezés útjében és méretei terén. Ugyanakkor a Szovjetunióban a lakberendezés az egész világban a legfejlettebb.

A kiállítás más részlegén a látogatók megtudják, hogy a Szovjetunióban az orvosok ellátása ingyenes. Megtekinthetik a különböző elemiszereket, szövetárakat, lábbelik, konfekcióárakat választékát is. Megismerkedhetnek a Szovjetunióban megjelenő legfontosabb sajtótermékekkel, meglehetnek több mint 2000 újonnan megjelent könyvet, a legkorszerűbb rádió- és televízió-készülékeket, jégkészítők stb.

Az egyes részlegeken 90 filmvetítő, nagyszámú televíziós berendezés és egy televíziós tudakozó iroda működik. A kiállítás keretében több mint 100 hosszú és rövid technikatudományos filmet mutatnak be. Harminc név szovjet tudós angolnyelvű előadásokat és konzultációkat tart.

Hangversenyt ad a kiállítás a leningrádi balettgyűjtés, az ukrainai táncgyűjtés, Szvjatoszlav Richter zongoraművész, Msztyiszlav Rostropovics gordonkaművész és Kirill Kondrasin karnagy.

A Szovjetunió híres fafaragói a helyszínen készítenek emléktárgyakat a látogatók számára, akik megtekinthetik a különböző gazdag és változatos orosz ételeket, amelyeket 12 kiváló szakácsmesternő készít.

A kiállítás kétszázalékosan megerősíti az a tény, hogy az angol nép jobban megismerje a Szovjetuniót, a szovjet nép által elért kiváló eredményeket.

Örökléstani kísérletek növényekkel

Kísérleti úton is mindinkább nyilvánvaló, hogy a szaporodásban résztvevő sejtalkatrészek, vagy sejtek nem függetlenek a szervezet egészének állapotától. Eszerint az öröklésben a megtermékenyítés „kísérő jelenségei” szintén fontosak lehetnek. Például a növényi kettős megtermékenyítésben nemcsak a két hím ivarsejt, a spermák fontosak — amelyek megtermékenyítik a petesejtet és az embriócsák vegetatív magját — hanem a sperma mozgását lehetővé tévő virágportömöl anyaga, sőt a kiscsírát, de a megtermékenyítésben részt nem vevő virágró is.

Nemrég Harkovban érdekes kísérleteket végeztek kén és foszfor izotópokkal. E vizsgálatok igazolták a virágportömöl anyagának fontosságát az öröklésben. Megállapították, hogy a radioizotópokkal megjelölt virágró 80–90 százaléka bejutott a termőbe, illetve a magba. A kén izotóp fő része a fehérjékbe, a foszfor izotóp jelentős része a nukleinsavakba és a foszfatidokba került. Egyben sikerült kimutatni, hogy a fajtakeresztésekben a virágró alkotó különböző fehérjék arányának milyen szerepe volt az utód létrehozásában.

A Kozmosz „alkimistái”

A HOLDBA indított első tudományos expedíció tagjai között minden bizonnyal lesznek geológusok. Ők össze fogják gyűjteni a Holdon található értékes ásványmintákat, hogy azokat majd otthon tanulmányozzák. Ami őket mindenekelőtt meg fogja lepni, az a különféle olyan ásványok bősége lesz, melyek a holdi földön csak igen ritkán találhatók...

Az olvasó jogosan kérdezheti: és mi lesz ebből? Talán ez egyszerűen merész képzelet? Nem, egyáltalában nem. Ez egy feltevés, melynek azonban tudományos alapja van. De lássuk a dolgokat sorrendben. Induljunk ki abból a feltevésekből, melyet nem rég hozott nyilvánosságra Vlagyimir Lebegyev, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának fiatal munkatársa, aki a ritka elemek tulajdonságainak kutatásával foglalkozik.

„Egy nagy erőnek valamely félreeső tiszta felszínén fekszik egy hatalmas görgőlék-köteg. Sok millió évvel ezelőtt hagyta itt a visszavonuló gleccser. Mint régi idők őreg tanúja, maradt e helyen a kö. Nekünk pedig úgy tetszik, hogy most is olyan, amilyen évszázadokkal ezelőtt volt. Azt megengedjük, hogy a körülötte új erő nőtt, a fehérvíz csúcsai mind magasabbra emelkedtek, de a kö csak alszik tovább nyugalmában nem háborítva. De ez még sincs így: a kötélen nem alszik, hanem „él”. De az emberi élet nagyon rövid ahhoz, hogy ezt észrevegye.

A szelők végigtámasztják a felszínt, az eső körülötte, a fagy pedig évenként néhány hónapra hideg talpat alát tartja a követ. De mindezeket kívül a követ láthatatlanul kozmikus részecskék bombázzák szüntelen. Ennek hatása alatt a kötélen elemek keletkeznek, igaz, hogy elenyészően kis mennyiségben...

A FÖLD FELSZÍNÉN az elemekben végbemennő változások főként a kozmikus sugárak hatása alatt folynak le. Igaz, hogy a világűrbeli származó ha-

lalmas kozmikus sugárzásnak csak elenyészően kis része éri el a Föld felszínét. Ugyanis a Kozmosz „küldöttei” a Föld légkörébe elnyelődnek és alsóbb rétegekbe csak a másodlagos részecskék jutnak el. Melyek a kozmikus részecskéknek a légkör atomjaitól való összeütközéseiből származnak. Ezek a másodlagos részecskék a Földön levő anyagok atommagjaitól kölcsönhatásba jutnak és itt a hidrogén, hélium és berillium eddig hiányzó izotópait alkotják.

Ezzel szemben a világűr vándorai, a meteoritok akadálytalanul szelődnek el az elsődleges kozmikus sugárak támadásaitól. Őket nem védi semmiféle légkör. Ez az oka annak, hogy a fizikusok a meteoritokat használnak fel a kozmikus sugárak és a földi anyagok kölcsönhatásának tanulmányozására. Mert a laboratóriumokban eddig még nem sikerült olyan részecskéket találni, melyeknek energiája nagyságára nézve a kozmikus sugárak energiájával versenyezhetne.

A VIZSGÁLATOK azt mutatják, hogy a meteoritokban a kozmikus sugárak hatása alatt a hidrogén, hélium, argon, neon és más elemek izotópjait keletkeznek. Földi viszonylatban ezek rendszerint hiányoznak. A tudósok, a meteoritok tanulmányozása útján meg tudják állapítani azoknak korát és megtudják határozni eredeti alakjukat.

A Hold azonban ugyanolyan gyengített kozmikus sugárzásnak van kitéve, mint a meteoritok. A régi megállapításokat ugyanis megerősítették a szovjet holdrakéták műszerei, melyeknek adatai szerint a Holdnak gyakorlatilag sem mágneses tere, sem légköre nincs. A kozmikus sugárak tehát akadálytalanul bombázzák a

A Hold felületét és ott az atommagok ugyanolyan átalakításait idézhetik elő, mint a meteoritokban. Ezeknek alapján tehát feltehető, hogy a Hold felületén, a kozmikus sugárak hatása következtében olyan elemek is léteznek, amilyenek a Földön vagy egyáltalában nincsenek, vagy csak igen kis mennyiségben vannak.

MIFELÉ ELEMELK lehetnek ezek? Elsősorban a könnyű elemek. A Hold felszíni rétegeiben bizonyára legalább 10 izotópnak kell lennie. Ha Helyembe vesszük a hosszabb időt és a nagyobb teret, valószínű, hogy az atommag-átalakítások eredményeként a Holdon sokkal több ritka izotóp található, mint a meteoritokban.

A Hold felszínén kell lennie egy felületi rétegnek, amelyben évmilliók óta az atommag-átalakítások folynak. Ennek vastagsága a kozmikus sugárak behatolási képességétől függ és valószínűleg nem több 1 méternél. Valószínű, hogy ez a réteg nem takarja be egyenletesen az egész Hold felszínét és meteoritok, vulkánikus kúrok, vagy más geológiai okok miatt, töréseket szenved.

A Hold felső rétege tehát, az ásványi elemek előfordulása tekintetében csak annyiban különbözik a belső rétegektől, hogy benne a kozmikus sugárak a Kozmosz „alkimistái” hatása alatt keletkezett elemek foglalnak helyet. Ezek minőségének és mennyiségének ismerete nemcsak a Holdon alapítandó bányák földelmeléséhez, hanem a földi bányákhoz is hasznos felvilágosítást, hanem a kozmikus sugárak hatására vonatkozólag nyújtana felbecsülhetetlen értékű tudományos adatokat.

„Különc” halak

A halakról úgy tudjuk, hogy vízben élnek, vízben szaporodnak, kopolyával lélegzik és nem élnek. Az európai folyók halairól ezt valóban elmondhatjuk. A távol-keleti folyókban és a déli félteke folyóiban azonban olyan halak is élnek, amelyek a fenti szabályoktól sokban eltérnek.

Az Amazonasban és mellékfolyóiban él a 6–8 cm hosszú fecskefészkes pontylázac. A nőstény iváskor valamelyik — víz fölé hajló — ág alatt helyezkedik el, majd a vízből kiugorva, farkát kampószerűen meggömböltve, ráakaszódik a gallyra. Ikráit — egyszerre kb. 100-at — oda, vagy a levelekre rakja le, nem pedig a víz alatt helyezi el. Ezután visszatér a vízbe. Ezt a műveletet még egy-kétszer megismétli. Ezután a hím követi példáját, és a vízből kiugorva megtermékenyíti a levelekre rakott petéket. Egy-két

nap múlva, amikor az ikrák már értek, a hím a gally alatt „felül” tanyáskodik, és mintegy félóránként farkcsapásával vizet locsol az ikrákra. Ezt addig ismétli, amíg az ikrákból kikelt ivadékokat mind le nem mosta a levről.

A halak némaságát ma már sok kísérlet eredménye cáfolja. Ezek szerint a halak az emberi fül számára nem hallható rezgésszerű hangot bocsátanak ki. Vannak azonban számunkra hallható hangot adó halak is. Ilyenek az európai tengerekből élő dörmögő halak (Triglidae). Ezek kopolya-csontjait egymáshoz dörzsölésével elég erős dörmögő, morgó hangot hallatnak. Az Indiai-óceánban élő rüfögő békahal (Batrachus guineensis) — mint neve is mutatja — „röfög”.

A Burmában, Ceylonban és a Fülöp-szigetek tavaiban élő kuszóhalra a lakosság nem hálóz, hanem — ásóval-kapával „halászik”. Ez a hal (Anabas scandens) 20–25 cm-re nő meg. Kopolyája felett levegőkamra helyezkedik el, amelyet belülről hajszálerekkel behálózott bőrderekből borítanak. Ezzel a légzési segédszervvel a hal hosszú ideig élhet a vízen kívül. Ha a száraz időszakban az állóvíz kiszáradna, tömegesen „vándorolna ki”. Mellőszólt és farkszólt használna a kuszásra, főleg éjszaka vándorol, ki nem száradt tavacskaik keresve. Sokszor azonban lemond a költözéskéről, és félharmadnegyed mélységig befúrja magát az iszapba. A tüz napfény hatására az iszap tetejére néhány nap alatt keményre szárad, s rajta kéreg képződik. Ez védi meg az alsóbb rétegeket a további kiszáradástól. A lakosság ekkor „ásoval-kapával” hozza felszínre az esős időszakra váró, pihenni tért józú halakat.

Kása János

Jelentkeznek a 13-13

Szerényen berendezett helyiség. Egy kerevet az éjszakai szolgálatok számára, néhány szék, íróasztal és rajta a 13-13-as telefonkészülék.

Az óra mutatója lassan közeledik a kilencheszhez. A városban már kigyúltak a fénycsók. A mozik előtt gyülekezni kezd az utolsó előadás közönsége, a színházban az első felvonás végével peregnék, drámai feszültséggel telve a nézőtér légköre, a sétányokon és a Marosparton zúzmogva hullámlak az üdülést keresők tömege, a nyári vendéglőkből megszesszáll a nótá hangja. Sokan már otthon ülnek a bőségesen megrakott asztal mellett és fogyasztják az izletes vacsorát. De vannak, akik számára az esti szél nem hoz üdülést, s szöröközni sincs kedvük. Mozdulatlanul fekszenek a betegágyban, arcukon a hagymáz rózsái nyílnak, mert az esti órákban mind magasabbra szökken a ház.

Fárgas Maria elvtársnő a 13-13-as telefonállománál.

S ilyenkor gyakran berreg az asztalra helyezett telefon. Ritkán cseng egyenlő többször. Magabiztos kéz nyúl a kagyló után és a szolgálatos telefonista hangja bátorítón cseng, amikor megszólal:

— Halló, itt a mentőszolgálat!

Már jegyzi is az előtte fekvő törzskönyvből a beteg nevét, lakcímét és a körülményeket, majd szíves szótval igéri meg:

— Percek alatt ott leszünk. Ne aggódjanak, orvost is küldünk.

S már intézkedik is. Felmorajlik a betegszállító kocsi motorja, krakóg a sebességváltó és rikkant egyet a klakszon.

Megnézik a törzskönyv fekete vonalakkal barázdált hófehér lapját: Szabó Vilma, Mucius Scaevola 7. 4-es lakás, szülési utáni magas láz.

Közben a mentőkocsi már valahol az Avram Iancu tér környékén roboghat...

...Ezen az éjszakan Fárgas Maria elvtársnő a szolgálatos a 13-13-as telefonkészüléknél. Azalatt a néhány óra alatt, amit ott töltöttek a mentőszolgálatnál, olyan embernek ismerték meg, aki nemcsak ismeretforrásnak, hanem hivatásnak tekintti munkáját. Nem csupán öntudatos egészségügyi dolgozó, hanem nagyszerű ember is, és ha kell, a betegnek fekvő mama helyett gondos anyja is tud lenni.

Erről akkor győződött meg, amikor másodszorra csengett a telefon. A Mucius Scaevola utcába irányított mentők jelentek. Közölték, hogy Szabó Vilma haladéktalanul kórházba kell szállítani. Férje viszont dolgozik. Mi történik Szabóék négyhetes kislányával, akit nincs kire fanyagynak?

— Amíg az anyja felépül, elhelyezzük a Gyermekházba — válaszolta Fárgas Maria, miközben újabb végig futtatta az egészségügyi intézmények telefonszámainak oszlopán. S néhány pillanat múlva már megcsendül a távbe-

szélő a Gyermekház házának irodájában.

Utólag emlékszünk: Szabó Vilma néhány nap múlva felépült, elhagyta a kórházat, a kis lányka is hazakerült édesanyja ölébe Karjaiba...

Ilyenek voltak városunk mentőszolgálatának közéleti eseményei a felszabadulás előtt és az 1944 augusztus 23-át követő néhány esztendőben. A mentőkocsi bakján Buza Máté elvtárs látható, aki akkor kocsi minőségben dolgozott az intézménynél.

...A mentőautó titelmentlenül dudál a Szilveszteri és nőgyógyászati klinikára. Csakhamar kitárolnak a nehéz városkapuk és a kocsi lassan begördül az udvarra. A hordágyon barna fiatalasszony nyögdesen, Nagy fájdalommal lehetnek. Férje ott ül mellette és halk szóval, simogatással vigasztalja, bátorítja. A mentők beviszik a beteg teget a klinika ambulanciájára, majd kislányát vissza a város térképe és egy új végismételt a sírú vonalakkal pásztázott papíron.

— Fintinli, fintinli, B-3, a következő utca lesz az. Ismét felbug a motor, meg sem áll a 134-es számig. Bent a házban lázban fekszik az asszony, Mód Júlia. A férj tehetetlenül topog mellette, hogy ilyenkor a férfiember általában szokott, a szomszédos ágyban pedig lejt szemekkel ül egy barna fiúcska.

Mód Júlia is kórházba kell szállítani: a körülmények heveny epehólyaggyulladásra enged következtetni.

— Van! — S hová lesz az út? — A Corbului utcába. Corbului 38, Venczel István...

...Ekkor tapasztaltuk, hogy vannak olyan emberek, akik gondatlanságukkal egészségüket veszélyeztetik, mi több, feltehetően hívják ki a mentőket, elvonják őket egyébirányú fontos teendőjüktől.

Venczel Istvánt nem régen belcsavardással operálták. Ezen a napon alaposan a pohár fenekére neézett. S fájdalom volt utána. Amikor érezte, hogy rosszul van: nosza telefonáljunk a mentőknek!

A tisztviselő-telep végéről szállították be a kórházba, ahol kislánya magát és rövidesen „egészségesen” távozott.

A közvélemény erejével kell elintéznünk az ilyen feltehető emberekkel...

...A tizenketteshez közeleg az óra mutatója. A mentőszolgálat gépkocsija Gál-kerület immár kihalt utcáin cságul, majd az egyik sarkon tévőben megállapodik. A vezetőfülkében felkattan a villany, előkerül a város térképe és egy új végismételt a sírú vonalakkal pásztázott papíron.

— Fintinli, fintinli, B-3, a következő utca lesz az.

Ismét felbug a motor, meg sem áll a 134-es számig. Bent a házban lázban fekszik az asszony, Mód Júlia. A férj tehetetlenül topog mellette, hogy ilyenkor a férfiember általában szokott, a szomszédos ágyban pedig lejt szemekkel ül egy barna fiúcska.

Mód Júlia is kórházba kell szállítani: a körülmények heveny epehólyaggyulladásra enged következtetni.

Amikor a mentőkklaksonja ismét megszólal a Mihai Viteazcu Kórház előtt, a portás, aki kaput nyit, már jóismerősként köszönt bennünket. Nem először járunk itt ma éjszaka...

...Egy óra is elmúlt, amikor visszatérünk a mentőállomásra. Nesztelen léptekkel közeleg a hajnal. Mély álomba merülve pihen a város, de itt virrasztanak. Olyan lelkiismeretesen, mint beteg gyermekek ágyánál a szülő. Pedig most már a telefon is hallgat, mintha elszenderedett volna. Hiába, ilyenkor már sülyedni kezd a hőmérők higánya, csökken a ház, lecsúsznak a betegek fáradt pillái.

A nemskára virradó új nap aztán, ismét közelebb viszi őket a gyógyuláshoz, amely után olyan nagyon áhítoznak. Hiszen épülő, szépülő, mind

nagyobb boldogságot nyújtó társadalmunkban nap, mint nap jobban megtanuljuk értékelni az egészséget. Megtanulunk gyönyörködni az élet szépségében, amelyek csak népi rendszereinken táruhlattak fel egész pompájukban előtűntek, mert a múltban a kizsákmányolók kapzsisága ettől is megtisztított bennünket, dolgozó embereket. Most tudjuk csak igazán, hogy élni szép, hogy élni jól!

S midőn kézfóggással bucsunk a mentőktől, egyben hálnakát fejezzük ki Fárgas Maria telefonistának, Buza Máté gépkocsivezetőnek, Bontea Virginia ápolónőnek, Negoiescu Dorina hordágykezelőnek, Gilga Dumitru-nak, a mentőszolgálat vezetőjének s a többieknek azért az áldozatkész emberiségért, amellyel egészségünk, életünk felett örködnék.

Aradi mentőszolgálat, 1961. Képünkön az intézmény jelenlegi gépkocsiparkjának egyik részét látható. Az első gépkocsi (jobb oldalt) Buza Máté elvtársat látjuk, aki az elmúlt évek során volánra cserélte fel a gyepit.